

PLÁNOVÁNÍ VÝSADKU V LETECTVU

Operační vzdušný výsadek je jednou z efektivních forem boje v dané fázi operace frontu. K této problematice uveřejnila Vojenská mysl již řadu pojednání a názorů. Jeden z posledních článků „Plánování a vysazení operačního vzdušného výsadku metodou PERT“ (plk. Ing. Brabenec, CSc., pplk. Ing. Zdeněk Hron) je podle mého názoru v podstatě aplikací moderní metody PERT na starou neodpovídající metodiku plánování a nemohl tedy splnit cíl, který si jeho autoři vytkli. Domnívám se, že nebyly stanoveny reálné podmínky, které jsou určujícím ukazatelem k použití metody PERT. Autoři se mylně domnívají, že těžiště činnosti k plánování operačního vzdušného výsadku je u štábu vysazované výsadekové brigády (jako jedné taktické části operačního výsadku) a setrvali na dosavadní praxi přesto, že použitá metoda PERT ještě více zdůvodňuje její nereálnost. A protože celý článek působí dojmem vyřešení hlavní problematiky operačního vzdušného výsadku, pokusím se v další části dokázat, že naopak hlavní problematika zůstala nedotčena.

Plánování a uskutečnění operačního výsadku není složité jenom svou **odbornou** problematikou, ale také tím, že se ho zúčastňuje **několik druhů vojsk**, tedy několik organizačních skupin. Kromě toho požadovaná tempa frontových operací si bezohledně vyžadují zkrátit čas od počátku plánování až do vlastního vysazení. Neúprosně vyžadovaný čas při zachování vysoké kvality je tedy tím základním kritériem, kterému je nutné podřídít jak organizační, tak i metodické formy práce jednotlivých pracovních skupin.

Prostou úvahou odvodíme, že při současné praxi, v níž je metodika každé organizační skupiny její vlastní interní záležitostí, nám čas ani metoda PERT sama o sobě na polovinu nesníží. A nemůžeme-li nic měnit na požadovaném čase 24 hodin a zámyslu použít metodu PERT, musíme oběma těmito komponentům přizpůsobit organizační a metodické formy procesu plánování operačního vzdušného výsadku. Není to nemožné, protože činnost jednotlivých funkcionářů můžeme velmi přesně stanovit a je tedy možné rozpracovat a využít moderní metody týmové práce a síťových grafů.

Operační vzdušný výsadek plánuje obvykle front. Letecká armáda k němu odesílá plánovací skupinu ke zpracování „Plánu leteckého zabezpečení operačního výsadku“. Ve výjimečných případech (na našich cvičeních však velmi častých) může velitel frontu uložit plánování operačního vzdušného výsadku stupni vševojsková armáda — letecká armáda. V obou případech pracují spolu v podstatě dvě základní organizační skupiny: skupina vševojsková a skupina letecká. Každá tato skupina posílá po splánování své materiály složkám výkoným, tj. skupina vševojsková výsadkové brigádě, skupina letecká dopravně výsadkovému letectvu. U těchto nižších částí pak probíhá znovu plánování a vzájemná součinnost a pak znovu nařízení organickým částem. Jsem toho názoru, že právě v těchto místech, v přepravě zpracovaných materiálů a v nemožnosti využít souběžné práce jsou nesmírné časové ztráty. Je proto nutné přikročit neprodleně k takové organizační struktuře, která by uvedené časové ztráty snížila na minimum. Mohu samozřejmě navrhnout jen řešení za leteckou armádu. To však celkové řešení nijak záporně neovlivní, neboť vševojsková skupina je na styku se skupinou leteckou v několika bodech, které budou v řešení plně respektovány, jak ukáže síťový graf. Navrhované řešení bylo několikrát prakticky procvičeno i v terénu a je v současné době po ukončení oponentního řízení vzato za základ ke komplexnímu zpracování metodiky zpracovatelské skupiny letecké armády.

V čem je podstata řešení:

1. K vyloučení značných časových ztrát vzniklých přepravou zpracovaných dokumentů od skupiny letecké armády u frontu k dopravně výsadkovému letectvu, jsou hlavní funkcionáři dopravně výsadkového letectva povoláni přímo do zpracovatelské skupiny letecké armády. To je v naprostém opaku s dosavadní praxí, kdy názory o utajení akce a snad i bezpečnosti ponechávaly tyto funkcionáře 100 i více kilometrů od VS frontu. Připomínky v tomto smyslu jsem široce vysvětloval v oponentním řízení. Zde jenom tolik: poloviční doba, za kterou oproti dřívějšímu způsobu splánujeme a uskutečníme výsadek, zmenšuje přinejmenším také o polovinu riziko napadení i vyzrazení akce.

2. Celá takto vytvořená zpracovatelská skupina letecké armády se v místě činnosti rozdělí na dva specializované týmy, které jsem zatím pojmenoval obecně — vnitřní a vnější. Pro každý tým jsou stanoveny rozdílné charakteristické úkoly. Pro vnitřní tým plánování vyššího stupně (operační, totožné s úkoly dosavadní skupiny letecké armády), pro vnější tým plánování nižšího stupně (konkretizace operačního plánování — totožné s úkoly vypracovávány u štábu dopravně výsadkového letectva, vyčleněného k operačnímu vzdušnému výsadku).

3. Pevným uspořádáním týmu a jejich vnitřní struktury je možné využít všech výhod týmové práce. Předpokládá to samozřejmě úplné rozpracování úkolů každého týmu i jejich jednotlivých pracovníků.

4. Souběžná práce obou týmů přináší opět značnou časovou úsporu, spočívající především v samotné možnosti souběžné práce, ale také ve vzájemné pomoci funkcionářů stejné odbornosti v jejich volném čase. Kromě toho odpadají zcela zdržení nejasnostmi, protože oba týmy žijí nepřetržitě v situaci. Souběžná práce umožňuje také souběžnou kontrolu práce týmu nižšího týmem vyšším.

5. Takto organizovaná práce obou týmů umožňuje přesný a včasný tok informací mezi oběma týmy, takže k vypracování metodiky práce obou týmů můžeme použít s úspěchem některou z moderních metod síťových grafů.

Nemohu řešit stejným způsobem práci vševojskové skupiny. To ovšem neznamená, že naše práce je zpracována odrůzně. Všechny styčné body síťového grafu, zásada týmové práce přímo u frontu a všechny součinnostní otázky byly řešeny u SVO v průběhu zpracování i při praktických cvičeních v terénu.

Ke zpracování metodiky činnosti při plánování operačních vzdušných výsadků jsem použil metodu PERT. Před prvním „nasazením“ této metody na předpokládanou činnost vnitřního týmu jsem bral v úvahu tyto skutečnosti:

- požadovaný čas od počátku plánování do vlastního uskutečnění výsadku;
- dohovořené časy styčných bodů grafu s ostatními skupinami;
- těžiště práce je ve vzdušné přepravě, kritická cesta bude tedy s největší pravděpodobností převážně v práci letovoda vnitřního týmu.

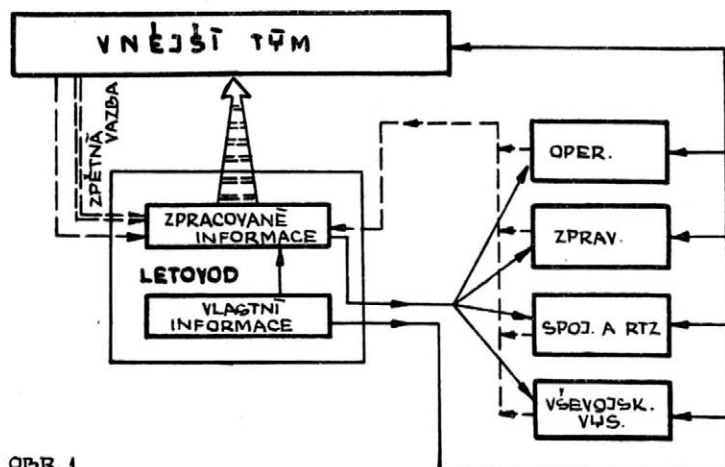
Vzhledem k těmto skutečnostem byla proto velmi důkladně a podobně zpracována metodika letovoda vnitřního týmu.

V článku nepůjde o konkrétní náplň práce letovoda vnitřního týmu, ale jen o postup řešení, který mohou uplatnit i stěžejní zpracovatelé jiných skupin,

1. Činnost hlavního zpracovatele (letovoda) byla obecně vyjádřena schematicky (viz obr. 1).

O b e c n ě tedy pozůstává práce letovoda:

- z předání vlastních informací členům vnitřního a vnějšího týmu;
- ze zpracování vlastních a obdržených informací od obou týmů;

OB.R. 1

— z předání zpracovaných vlastních a obdržených informací členům obou týmů.

2. Postup konkrétní práce letovoda (hlavního zpracovatele) byl vyjádřen formou operogramu (obr. 2).

ČINNOST LETOVODA	CHARAKTER ČINNOSTI OSTATNÍCH FUNKCIONÁŘŮ					
	OPER.	PRŮZK.	VÝSADK.	RTZ	VEL. DVI LETOV.	VELIT VÝS.
ZHODNOCENÍ ZÁKLADNÍCH ÚDAJŮ	▲	▲	●	▲		
TRATĚ LETU	▲	▲	○	▲	▲	○
PROFILY TRATÍ LETU	○	○	○	○	▲	▲
PŘEPRAVNÍ VÝPOČTY	○		▲	▲	▲	○
SESTAVA DVI	○		○		▲	○
ČASOVÝ ROZPOČET	○	○	▲	○	▲	○

P O Z N Ā M Ě K A . CHARAKTER ČINNOSTI OSTATNÍCH FUNKCIONÁŘŮ :

AKTIVNÍ PRÁCE PRO LETOVODA

PŘEDÁVÁNÍ INFORMACE LETOVODOVI

ZÍSKÁVÁNÍ INFORMACE OD LETOVODA

OB R. 2

Zatímco předcházející obecné schéma řeší základní rozdělení týmu, místo jednotlivých funkcionářů a v něm základní způsob toku informací, musí toto postupné schéma konkrétní práce vyřešit osnovu metodiky činnosti hlavního zpracovatele, základy funkčních vztahů funkcionářů týmu i nutné vazby na týmy ostatní.

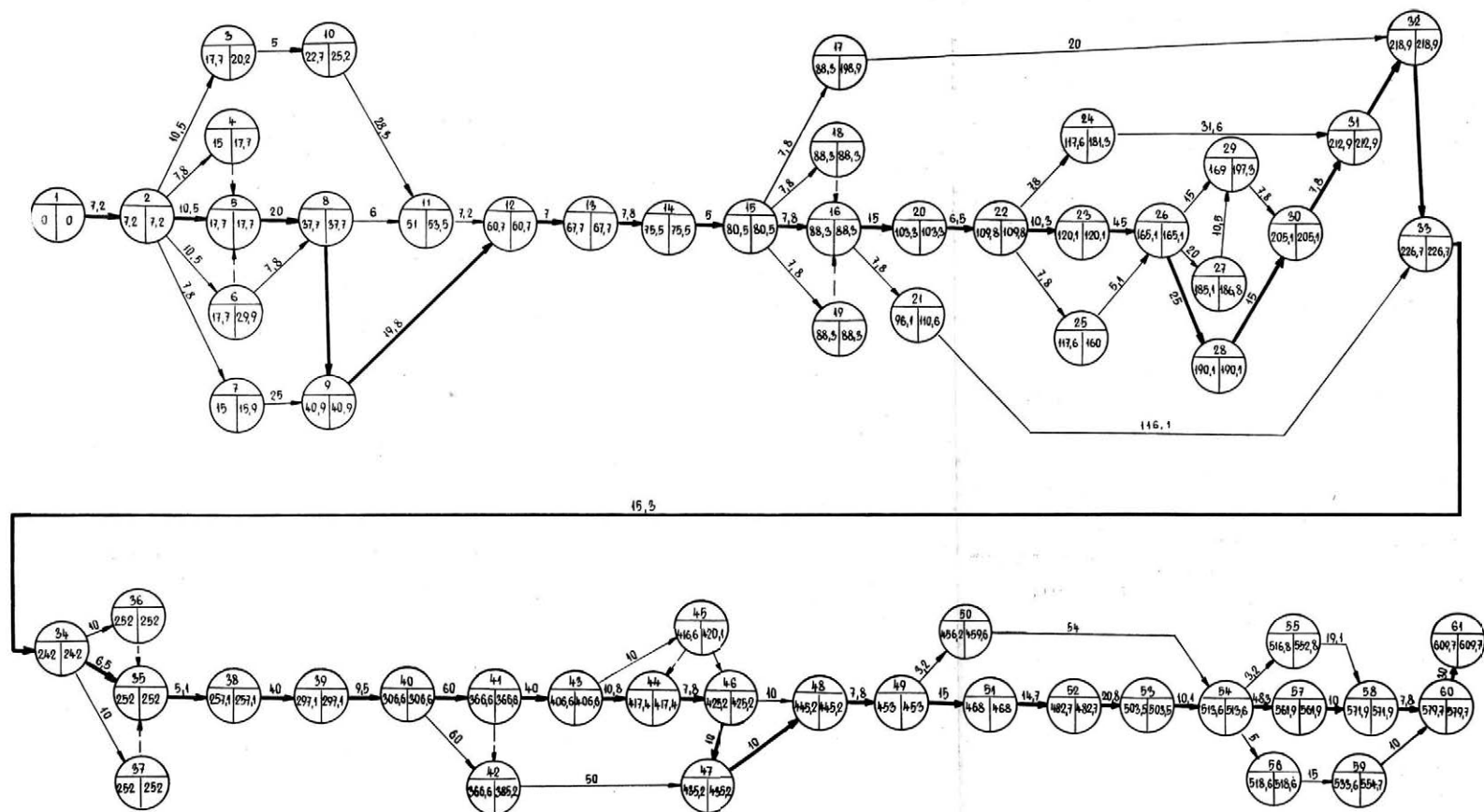
Zpracování obsahu tohoto schématu je nutné věnovat maximální péči, neboť je výsledkem přijaté metodiky práce celého týmu. Zámysl této metodiky se zde již konkretizuje, zatím ovšem bez časové návaznosti.

3. Třetím stupněm postupu od obecného ke konkrétnímu je souhrnné postupné schéma s funkčními vztahy vymezenými již časově (viz obr. 3).

Základním kritériem je zde čas, který jsme vymezili pro celé plánování, a časové napojení ostatních spolupracujících funkcionářů obou týmů na konkrétní práci hlavního zpracovatele. Čas, který jsme si k plánování vymezili, není možné stanovit jenom podle přání, ale konfrontací potřeby s možnostmi především hlavního zpracovatele. Bylo by proto nesprávné vidět tuto práci jako prosté narovnání předešlého grafu na časovou osu. Hlavní, co v procesu zpracování tohoto grafu vzniká, je mechanika vzájemných funkčních vztahů jak uvnitř týmu, tak i mezi ostatními týmy navzájem. Metodika práce každého funkcionáře týmu je podrobena důkladnému rozboru a musí být nejednou upravena tak, aby zdánlivá individuální efektivnost jeho činnosti nenarušila efektivní činnost celého týmu.

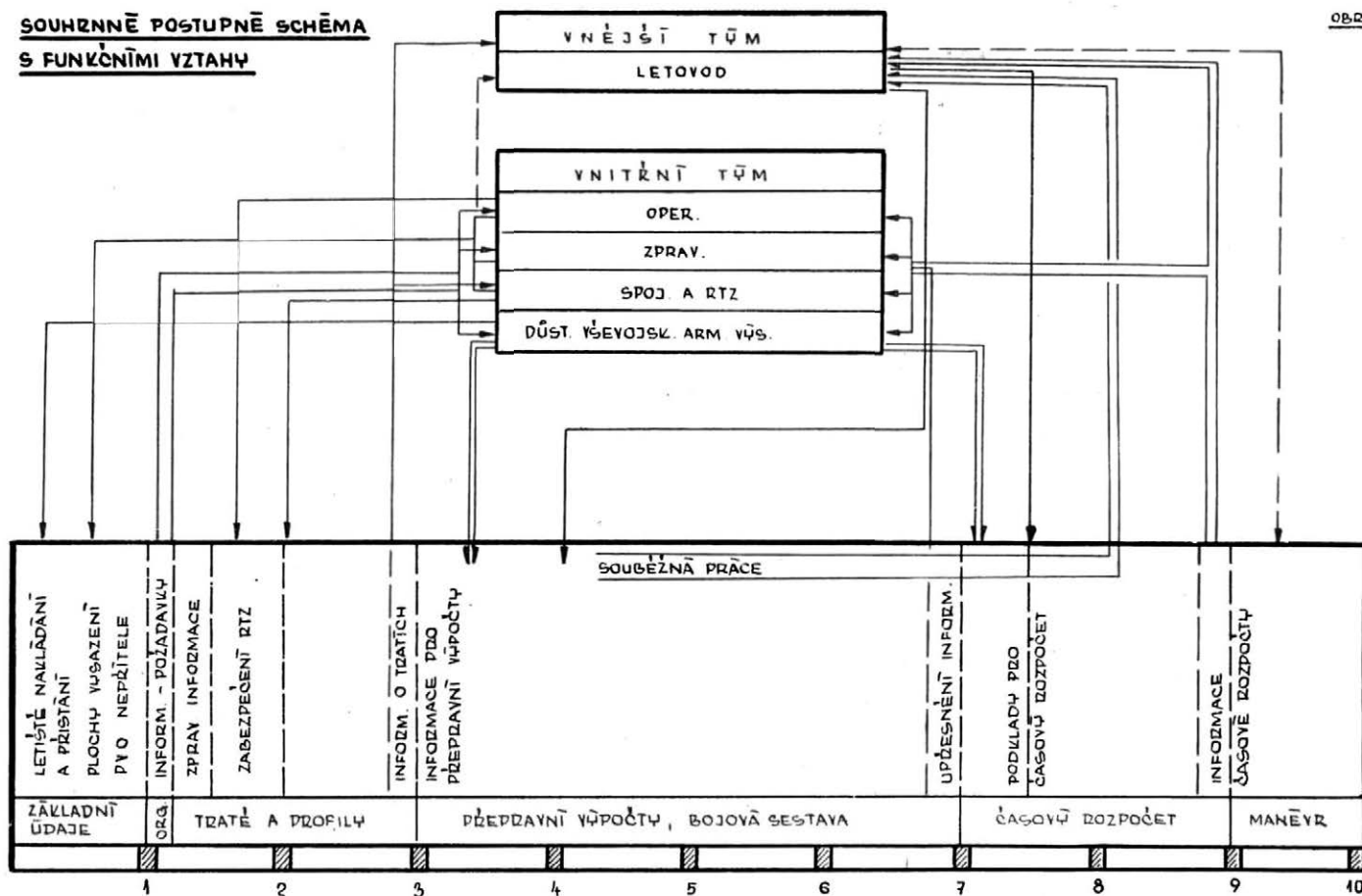
SIŤOVÝ GRAF

PRILOHA 1

**SOUHRNNÉ POSTUPNÉ SCHÉMA
S FUNKČNÍMI VZTAHY**

OBČ. 3

Poř. číslo	Činnost	Hrana		Časy			t_e
		Z	do	t_o	t_s	t_p	
1	Upřesnění směrnic velitele frontu a rozhodnutí velitele LA (vnitř. tým)	1	2	5	7	10	7,2
2	Ujasnění odborných směrnic a pokynů (letovod vnitřního týmu)	2	5	8	10	15	10,5
3	Ujasnění odborných směrnic a pokynů (oper. důst. vnitřního týmu)	2	4	5	8	10	7,8
4	Ujasnění odborných směrnic a pokynů (vševojsk. výs. vnitřního týmu)	2	6	8	10	15	10,5
5	Ujasnění odborných směrnic a pokynů (zprav. důst. vnitřního týmu)	2	3	8	10	15	10,5
6	Ujasnění směrnic a odborných pokynů důst. pro spoj. a RTZ vnitř. týmu	2	7	5	8	10	7,8
7	Zhodnocení letišť nakládání a ploch vysazení (letovod vnitř. týmu)	5	8	15	20	25	20,0
8	Zpracování možností RTZ	7	9	20	25	30	25,0
9	Příprava podkladů k informaci a předpokládané situaci v zájmových prost.	6	8	5	8	10	7,8
10	Upřesnění podkladů k zpracování RTZ ploch	8	9	2	3	5	3,2
11	Příprava podkladů pro zpravodajskou informaci	3	10	3	5	7	5,2
12	Předpokládaná situace v zájmových prostorech	8	11	5	6	7	6,0
13	Zpracování průzk. informační zprávy o nepříteli PVO v zájmových prostorech	10	11	21	27	40	28,3
14	Zpracování návrhu na RTZ ploch	9	12	15	20	30	19,8
15	Zhodnocení PVO v zájmovém prostoru	11	12	5	7	10	7,2
16	Radiotechnické zabezpečení ploch	12	13	5	7	8	7,00
17	Doklad o plochách veliteli zpracovatelské skupiny	13	14	5	8	10	7,8
18	Informace členům obou týmů (bezprostředním spolupracovníkům, požadavky k nim)	14	15	3	5	7	5,0
19	Upřesnění požadavků k důst. vševojsk. výsadkáři	15	16	5	8	10	7,8
20	Zpracování podkladů o možnostech přiděleného dvl (pro inf. zprávu)	15	17	5	8	10	7,8
21	Zpracování podkladů pro zámysl tratí – zprav.	15	18	5	8	10	7,8
22	Zpracování podkladů pro zámysl tratí – oper.	15	19	5	8	10	7,8
23	Zámysl tratí	16	20	10	15	20	15,0
24	Organizační podklady pro inf. zprávu důst. vševojsk. výsadkáře	16	21	5	8	10	7,6
25	Zpracování informace o možnostech přiděleného dvl	17	32	15	20	25	20,0
26	Schválení zámyslu tratí (velitel zpracovatelské skupiny)	20	22	3	5	10	6,5
27	Zpracování inf. zprávy vševojsk. výsadkáře	21	33	75	115	150	116,1
28	Určit a zakreslit VBT, KBT, BBR, VBZT, KOB a OB	22	23	7	10	15	10,3
29	Zpracování požadavků na zabezpečení tratí prostředky pozemních vojsk	22	24	5	8	10	7,8

Poř. číslo	Činnost	Hrana		Časy			t_e
		Z	do	t_o	t_s	t_p	
30	Zabezpečení KOB a OB prostředky RTZ	22	25	5	8	10	7,8
31	Zakreslení tratí, vzdál. úseků, výšky letu, všechny časy od VBT do KBT	23	26	30	45	60	45,0
32	Zabezpečení tratí prostředky RTZ	25	26	3	5	8	5,1
33	Zabezpečení tratí prostředky pozemních vojsk	24	31	20	30	50	31,6
34	Zakončení výsledné tabulky	26	27	15	20	25	20,0
35	Letovod vnějšího týmu informuje vnější tým o tratích	26	28	20	25	30	25,0
36	Zpracovat dosahy např. RL na vlastní území	26	29	10	15	20	15,0
37	Volba výšky letu nad územím nepřítele	27	29	8	10	15	10,5
38	Návrh prostoru shromáždění (letovod vnějšího týmu)	28	30	10	15	20	15,0
39	Volba výšky letu nad vlastním územím	29	30	5	8	10	7,8
40	Porovnání volené výšky s výškou optimální – závěry pro plnění PHM	30	31	5	8	10	7,8
41	Schválení tratí a výšek letu velitelem zpracovatelské skupiny	31	32	4	6	8	6,0
42	Možnosti dopravně výsadkového letectva přiděleného na operaci	32	33	5	8	10	7,8
43	Informace od vševojsk. důst. výsadkáře	33	34	12	15	20	15,3
44	Porovnat přepravovanou tonáž se střední únosností svazku dvl	34	35	3	5	10	6,5
45	Posoudit vhodnost rozmístění vysazovaného materiálu a osob k nakl.	34	36	8	10	12	10,0
46	Posoudit vhodnost rozmístění vysazovaného mat. a osob (let. vnějš.)	34	37	8	10	12	10,0
47	Úpravy (souhlas) v rozmístění vysaz. materiálu a osob	35	38	3	5	8	5,1
48	Celková tonáž padákového sledu, potřeba letounů na jednotlivá letiště	38	39	30	40	50	40,0
49	Stanovit potřebu letounů k nakládání plošin	39	40	5	10	12	9,5
50	Celková tonáž přistávacího sledu, koloběhu, potřeba letounů	40	41	40	60	80	60
51	Informace vnějšího týmu (letovod vnějšího týmu)	40	42	40	60	80	60
52	Souběžná informace letovoda vnějšího týmu o příst. sledu dvl	41	42	—	—	—	—
53	Grafická rozvaha přepravy pro jednotlivá letiště	41	43	30	40	50	40
54	Grafické zpracování tratí shrom. a let do VBT z jednotliv. letišť	42	47	40	50	60	50
55	Závěry k volbě sestavy	43	44	5	10	20	10,8
56	Organizace boj. složení padákového výsadku – vševojsk. výs.	43	45	8	10	12	10,0
57	Bojové složení padákového výsadku	44	46	5	8	10	7,8
58	Intervaly a rozestupy padákového výsadku	45	46	3	5	8	5,1
59	Seznámení důst. pro RTZ se shromážděním proudů	46	47	5	10	15	10,0

Poř. číslo	Činnost	Hrana		Časy			t_e
		Z	do	t_o	t_s	t_p	
60	Kapacita ploch vysazení, interval přistání jednotlivých letounů a skupin	46	48	5	10	15	10,0
61	Radiotechnické zabezpečení shromáždění	47	48	5	10	15	10,0
62	Informace o tratích shromáždění a letu do VBT	48	49	5	8	10	7,8
63	Podklady k přesným časovým výpočtům shromáždění a letu do VBT	49	50	2	3	5	3,2
64	Stanovit hrubou sestavu, rozložit na jednotlivé tratě	49	51	10	15	20	15,0
65	Spočítat dobu pobytu jednotlivých skupin na plochách vysazení, určit vzdálenosti mezi roji a skupinami, určit převýšení skupin (pater)	51	52	10	15	18	14,7
66	Výpočet doby shromáždění a letu do VBT (letovod vnějšího týmu)	50	54	35	50	68	54,0
67	Varianty sestavy pro noc a ZPP	52	53	15	20	30	20,8
68	Úprava náčrtu sestavy pro kresliče	53	54	7	10	14	10,1
69	Podklady k výpočtům letovoda vnějšího týmu (pře-počty vzhledem k ČV)	54	55	2	3	5	3,2
70	Upřesnění pevně stanovených časů (vševojsk. důst. výsadkář)	54	56	2	5	7	5,0
71	Propočítat a v předtisku grafikonu vyplnit časový pohyb všech skupin vzhledem k ČV	54	57	30	50	60	48,3
72	Časová kontrola míst křížení a sblížení tratí, řešit pro-blem	57	58	5	10	15	10,0
73	Ověření pevných časů u vševojsk. velitele – důst. vše-vojsk. výs.	56	59	10	15	20	15,0
74	Výpočty letovoda vnějšího týmu (do VBT vzhledem k ČV)	55	58	10	20	25	19,1
75	Výpis z časového rozpočtu (vševojsk. výs.)	59	60	5	10	15	10,1
76	Informace důst. oper. vnitřního týmu o časovém rozpočtu	58	60	5	8	10	7,8
77	Zabezpečení stíhacím a stíh. bombardovacím letec-tvem	60	61	20	30	40	30,0

4. Konečnou fází úpravy metodiky je zpracování souhrnného schématu s časovým řešením. Po jeho konečném zpracování můžeme proto přikročit k prvnímu nasazení síťového grafu tak, jak uvádějí přílohy.

Mé řešení nepovažuji zdaleka za jediné, je jistě možné postupovat i jiným způsobem. Cílem mého článku je přispět našimi zkušenostmi těm, kteří v této problematice pracují a se kterými se setkáváme při praktickém plánování operačních vzdušných výsadek.